

mam *Maria* formam sub candidissima, & absque felle columbae metaphora ipse Dominus adhuc in embryone *Mariæ* videre cupiebat, ex dato Canticorum loco, quem sic expositum à nostro Petro Galatino lib. 7. de Arcanis Catholica Verit. cap. 2. reperies: *Surge, propria amica mea, speciosa mea, & veni: Columba mea, in foraminibus petra.* Ex quo colligitur, *Matrem Messie, non solùm Columba comparati ratione prædicta, qua felle caret, verum etiam ipsius fundamentum & principium absque peccato originali futurum fuisse. Et quia petra principium est & fundamentum super quod ædificium sustentatur; ideo in foraminibus petra, inquit, hoc est in embryone, ubi concepta fuit, in quo est foramen, ubi fuit ædificata. Illic fuit columba absque felle peccati originalis mundissima. Hæc Galatinus ubi supra.*

Ad hæc consequenter de pulchritudine Conceptionis corporalis, sive carnalis Deiparæ, modo jam exposito, adnota illum Cantor. 4. vers. 7. locum: *Totu[m] pulchra es amicamea, & macula non est in te.* Translatio Veneta: *Nullum vitium in te; nam tam corpore, quam anima tota pulchra es.* Audi nunc Gabrielem Archangelum loquentem Amadæ nostro in sua Apocalypsi, Raptu 4. dc Conceptione Mariæ: *Tota ergo corpore pulchra fuit, & sine macula: corpus autem ejus non fuit in istu[m] oculi formatum & animatum, sicut corpus Filii sui, quod uniebatur tunc quando formabatur, Divinitati: neque tamen tantum temporis expectavit, sicut corpora aliorum expectant, sed in brevi tempore, nobis coassistentibus, illud Joachim mundissimum semen transmissum est in ventre Annae: & disposita, atque omnino mundata cellula illa, & sanguine ipsius Annae priore, ministerio nostro, segregato & purificato, ac in ipsa cellula deposito, & semine Joachim illi sanguini unito, ultra mellifluam cœlorum influentiam, nos multa disponendo addidimus, ita ut longè citius & incomparabiliter caro illa & venæ & nervi cum ossibus plasmarentur. Itaque illa, quæ in aliis perficiuntur multis*

, diebus (in masculis 40. & in feminis 80. vel ut placet aliis, 42. in disp. 3. c. 1. scđ. 4. n. 12.)

, Deo volente, & nobis ministranti, bus, facta sunt in sex horis, vel circiter. Hæc inibi ad Amadeum cœlica. De Angelorum ministerio, circa Mariæ Deiparae efformandum in Annæ utero corpusculum, jam etiam ante Amadeum dixerat S. Anselmus Episcopus Cantuariensis epist. 3. sive serm. 2. de Concept. B. Mariae, §. Quis quis igitur, hæc: *ipse qui est animarum Creator, animam sua Matris dignam sanctissimo corpori Virginali ejus, Angelis ministrantibus, copulavit.* Ut qui fuerant seduli ministri materialis, aut carnalis, sive corporalis conceptionis; fuissent etiam spiritualis fideigni testes, & servi. Igitur si ministerio Angelorum Anna uteri receptaculum fuit mundatum, ut pro Mariæ carnali conceptione mundissimum ac beatissimum Joachim semen in Anna præclarissimam defueret vulvam: si ministerio quoque cœlorum & Angelorum embryon illud ab originali piaculo (sive formaliter, sive causaliter instrumentaliter in semine subjectetur originalis fœditas culpx,) fuit immune, ex datis Patribus Damasceno, Amadeo, & Galatino: ergo Sanctissima Dei Mater *Maria*, in carnali suo passivo conceptu fuit immaculata sub corporali gratia Concepta, antequam ejus sacram animaretur corpusculum.

Adhuc de carne Virginis Conceptione purissima atque mundissima, ex qua nullam potuit postea anima contrahere maculam originalis delicti, extat in Sacris non levis figura. Supponimus prius, quod nostrum istud corpus, prout ab anima conditum, non tamen separatum, vocatur Tabernaculum, sive Templum, ad Corinth. 2. cap. 5. vers. 4. ibi: *Nam & qui sumus in hoc tabernaculo, ingemiscimus.* Et S. Petrus epist. 2. c. 1. vers. 13. & 14. scribit: *Justum autem arbitror, quandiu sum in hoc tabernaculo, sustinere vos, &c. Ceterus quod velox est depositio tabernaculi mei.* Similiter Templum dicitur humanum nostrum corpus, quasi animæ tectum amplum. Joannis 2. vers. 19. de suo corpore Jesus inquit: *Solvite templum hoc.* Et Paulus 1. Corinth. 3. vers. 16. ait: *Ne scitis,*

217. Cantic. 4. Translat. Ven. Amadeus Francisc. Marie sanctissima corporis tempore annorum instrumenti ministerio Angelorum

Apocaypsi, Raptu 4. dc Conceptione Mariæ: *Tota ergo corpore pulchra fuit, & sine macula: corpus autem ejus non fuit in istu[m] oculi formatum & animatum, sicut corpus Filii sui, quod uniebatur tunc quando formabatur, Divinitati: neque tamen tantum temporis expectavit, sicut corpora aliorum expectant, sed in brevi tempore, nobis coassistentibus, illud Joachim mundissimum semen transmissum est in ventre Annae: & disposita, atque omnino mundata cellula illa, & sanguine ipsius Annae priore, ministerio nostro, segregato & purificato, ac in ipsa cellula deposito, & semine Joachim illi sanguini unito, ultra mellifluam cœlorum influentiam, nos multa disponendo addidimus, ita ut longè citius & incomparabiliter caro illa & venæ & nervi cum ossibus plasmarentur. Itaque illa, quæ in aliis perficiuntur multis*

Jacobus Granado & Cœpt. 1. Corinth. 3. vers. 16. ait: *Ne scitis,*

scitis, quia templum Dei es. &c.

Nunc autem sub hisce tabernaculi & templi ænigmatibus, audi quid de Mariæ corpore, atque sanctissima carne dictum sit ab ejus proavo Psalte (ex sententia illius Presbyteri, qui eam fuit opinatus, in originali fuisse conceptam, lib. 3. de laudib. B. Maria, col. 174. litt. B. & lib. 10. col. 601. litt. C, lib. 12. col. 779. litt. D. & col. 1. 42. litt. G.) Psalm. 45. vers. 5. ibi: *Sanctificavit tabernaculum suum Altissimus.* Apollinaris sic transtulit: *Altissimus tabernaculum suum purum posuit.* Sic & Psalm. 64. vers. 5. ad Christum de Maria ait David, testante eodem Richardo lib. 10. col. 612. litt. F. *Sanctum est templum tuum.* Idem Apollinaris legit sic: *Immaculatum tuum Templum.* Eccinè *Mariæ* corpus & caro, è qua Verbum Divinum erat suum mundissimum sumpturum corpus, *immaculatum* Dei templum prædicatur & *Sanctum*; & *purum* tabernaculum, non modò quia ejus erat futurum animatum præparatum domicilium, sed antequam ejus *vas carnis* mundissimum anima repletum, reconciperetur ad gratiam & gloriam, in gloria & gratia. Delitescit nostrum lemma in verbis S. Thomæ Valentini, qui concione 3. de Nativitat. Virginis, longè ante finem, hæc reliquit scripta: *Non enim decebat sanctuarium Dei, domum Sapientie, Reliquiarium Spiritus Sancti, urnam manna cœlestis aliquam in se labem habere: propter quod antequam anima illa sanctissima infunderetur, plenè fuit caro illa mundata ab omni face & labe: & anima cum infusa est, nullam habuit ex carne, neque contraxit labem peccati. Unde sorores in domo, ad quam nullus hospes accessit, sed solus ad eam fabricator Dominus venit? ex Divo Chrysologo in sermonibus aiebat S. Ildefonsus lib. de perp. Virginit. B. Maria, §. Ergo inquam. Ergo expresse contra Richardum Laurentinum suprà datum num. 212. elicimus cum Præfule Valentino, quod Beata Virgo Maria non solùm potest dici, sed de facto fuit, carnaliter Concepta absque originali, & Reconcepta in gratia & gloria, in instanti illo, in quo illi sanctissimæ carni unita fuit anima, speciali assistentia Regis gloriæ, & totius Angelorum vigilantissimo famulatu-*

R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

ex suprà relatis. Pergit idem Antistes Thomas ibaem de corporali gratia

S. Thom. Maria sic loqui: *Vnde caro ejus sic Valentini.*

imaginanda est, quasi esset argentea,

vel vitrea, vel crystallina, sine carnis

vitiis, sed tota Angelica in carne.

Quæ enim sint illa carnis vicia, qui-

bus ex toto Maria caruit, ex Veneta

translatione Cant. 4. suprà data n. 116.

poteris recognoscere ex supradictis

num. 211. Enimvero si *Maria* caro, ad-

huc ex conceptione seminali, sic pu-

lus diapha-

na, verbum

incarnatum

intrâ ejus

viscera vi-

deri sineb. t

as ipsa D. -

para, & jo-

sep. sandio.

(quin etiam per Josephum, ex illu-

strat. 10. num. 155.) intueri, ac si per

specularium, crystallinumque spe-

culum respiceret pia Mater Unige-

nitum ex Patre Filium. Id piè ostensum fuisse creditus cuidam animæ

devotæ, ut ipsa testatur 2. part. His-

Civit. Histor. 183. & cap. 17. num. 218. Adinventa

enim gratia corporali apud Deum à

Sanctissima Deipara, fuit & ipsa vas

innocentia purissimum, quasi argenteum,

vitreum, aut crystallinum, sine

ulla macula aut labe, etiam seminali

propagatione conceptum. Hanc veri-

tatem credere Ecclesiam & stimo, cum

Ecclesia in ipsam audito perorantem sic: Omnipo-

ffice. tens sempiterne Deus, qui gloriose Vir-

ginis Matris Maria corpus & animam, habita u-

ut dignum Filii tui habitaculum effici-

meretur, Spiritu-Sancto cooperante ipso Deo.

preparasti, &c. Si preparare idem est

ac antè parare exacta cura, quod est

utile; ad perficiendam totius generis

redemptionem in summa gratia pu-

ritate, de preparato habitaculo suo

resperit Dominus omnes qui habitant

terram, ut dicitur Psalm. 32. vers. 14. Psalm. 32.

ex Maria scilicet persona, quam tam

in carne, quam in anima, speciali &

gratuita sua dispositione ab æterno

sibi Dominus templum elegit & ha-

bitaculum. De quo templo sic Salo-

mon Sapientia 9. vers. 8. loquebatur:

Templum & altare, similitudinem ta-

bernaculi Sancti tui, quod preparasti

ab initio. Ideò Fulbertus Abbas Car-

notensis, apud Thomam Jorgiur

Cardinalem, super citatum Psalmu-

32. scripsit: Si quis interroget, qua-

Y

D. Chrysologus. Sildefon-sus.

Richard. à S. Laurent.

1. Corinth. 2. cap. 5.

Corinth. 2. cap. 1.

Petr. c. 1.

Corpus pro-

ut condi-

scitum ab

animæ, ta-

bernaculi

& templi

nomine in-

telligitur &

exponitur.

Joann. 2.

vers. 19.

de suo corpos

Jesus inquit:

Solvite templum hoc.

Et Paulus 1.

Corinth. 3.

vers. 16.

ait: Ne

scitis,

olim Maria fuerit, vel natura sit hec persona, que sic omnibus sanctis spe-
ctanda atque imitanda proponitur? veraciter respondemus: Qued anima ipsius, & caro, quam elegit habitaculum sibi Sapientia Dei Patris, ab omni malitia & immunditia mundissima fuit. Igitur cum corpus Marie ad infusionem ejus immaculata anima preparabatur, jam in omnimoda pulchritudine carnis primò concipiebatur, ut postea Reconceptione splendi-
dior ac purior elucesceret in primava gratia.

219. Hanc purissimam Mariæ in semi-
nali propagatione carnalem Concep-
tionem, credo totaliter suo candore,
splendoreque naturali dæmonem in
originali ejus reticulo obcæcasse, ne
videret Reconceptionem Deiparæ, ut
illam posset communi toxicu macula-
lare. Multos apud Patres reperies pro
Mariæ Nativitate, immò etiam jam
pro ejusdem immaculata Conceptione
ne discussum illud Jobi cap. 3. vers. 9.
oraculum: *Expectat lucem, & non vi-
dent, nec ortum surgentis Aurora. Sic
Arias, & Pagnius legunt: Et non vi-
deat palpebras, vel splendores Aurora.*
Magnâ vigilantiâ, sive dæmon, qui
omne sublime videt; sive nox illa in
qua conceptus est homo, in quibus
peccatum originale depingitur, ex
S. N. Bonaventura in speculo B. M. Virg.
lett. 11. §. Primo attendite; & Lyrano
in tract. Puritatis Mariæ, apud Autho-
rem Pomerii lib. 4. de Conceptione, p. i.
art. 3. expectabant diei plenam lucem,
ex S. Thoma ibi, in infusione animæ,
sive in animatione Mariæ Sanctissimæ,
qua est felix Aurora, ob felicem
abscessum noctis culpæ in sua Con-
ceptione, sive prima spirituali san-
ctificatione. Sed allucinatus dæmon,
suisque noctis tenebris obcæcatus,
nec lucem (ex Hebræo 10. or, lumen)
videt in prædicta Mariæ animatione,
immò nec crepusculum, seu ortum,
(id est ejus materialem ex semine Io-
achim conceptionem: nam ortum pro
conceptione posse, ac debere etiam
accipi, docuimus supra, num. 208.) sur-
gentis Aurora in corporis immacu-
lati dispositione. Neminem legi, qui
causam hujus dæmonis allucinatio-
nis, aut cæcitatis assignet. Cur ergo
peccati author, qui omne sublime
videt, & intuetur excelsum, non so-

Job cap. 3.
Arias
Montan.
Pagnius.
Originale
peccatum
nox est con-
cepitum
humana.
D. Bonav.
Lyra.
Pelbart.
Thomæ.
S. Thomas.

Suprà.

lum obcæcatus, non vidit lumen in
plenitudine diei Conceptionis spi-
ritualis, sive Reconceptionis Mariæ;
sed nec ipsius Aurora ortum, palpe-
bras, aut splendores, in albicante
ejus prima ex semine surrecta pro-
spexit? Dicam panegyricè, quod
concionatoriè sentio. In illo Mariæ
Conceptionis, tam carnalis, quam
spiritualis tempore diabolus in pec-
cato, & peccatum in dæmone expe-
ctabat futuram lucem in animatione
Mariæ: præstolabatur communis ini-
quitas in ejus Conceptione, diei ejus
illustrationis & gratiæ plenam lucem
in plenitudine gratiæ, sive lumen
creatum à Deo, everteturum mentem
& intellectum Virginis in ipsum
Deum, ut lumine glorie de poten-
tia ordinaria sit cum Beatis. Exspecta-
bat igitur diabolus suo cum originali
toxicu tempus animationis Mariæ,
lucem plenam, & lumen gratiæ ac
luminosæ ejus spiritualis Conceptionis:
expectabat ipsam futuram post
sexaginta dies (ut in cæteris foetibus
& creaturis,) quibus natura indiget,
ut corpusculi foetus lineamenta in
perfecta organizatione perficiat. Hoc
dierum atque naturæ spatio diabolus
fretus, haud credit, Mariæ Con-
ceptionem materialem in embryone,
abique libidinis fomite fuisse factam,
ob suspensionem generalis Dei con-
cursus, quam ignoravit miser: ma-
nebat de naturali dierum circulo se-
curus, quem natura in corporis ma-
teriali efformatione, communis sua
operatione consumit. Sed natura in-
solita celeritate, tacitis tremens, ex
Damasceno suprà num. 214. sive oc-
cultis diabolo incrementis, in tempo-
ris instanti, sive in brevi sex horarum
circulo, suum perficiens opus imma-
culatissimum, ex beatissimo semine
delineavit foetus ad gratiæ adven-
tum in animatione Deiparæ; quin
& ipsam natura suam velocitatem
ad occulta incrementa retinuit tan-
tisper, quoque gratiæ suum effe-
ctum in summa Mariæ sanctificatio-
ne perficeret: ut per hyperbolæ di-
camus, sic celeriore naturæ gratiam
convolasse ad illam sanctificandam,
ut prius adfuisse gratiam, quam natu-
ram illa in formatione personæ cre-
damus, licet in ratione subjecti, prior
naturæ prior sit essentia omni-
sandi

Lumen glo-
ria quid sit

Diabolus,
sive peccatum
origi-
nale, quare
dicantur
non vidisse
Maria lu-
cem, nec
ejus ortum?

Joan.
Damascen.

S.Petrus
Damian.
Maria Au-
rora fuit in
sua Concep-
tione.

Contra Ca-
jetanum
sup. 1. p. D.
Thome,
q. 27. art. 2.
§. circa se-
cundum.

220.

Pierius
Valer.
Palpebra
Dei aut
Maria, Dei
judicia in-
comprehen-
sibilita desig-
nant.

S.Bernard.
Matrem suā
Mar am ta-
lē condidit
Deus in ter-
ru, qual m
eam sanctā
ab aerno
prelegit in
colis.

R.P. Mart. del Castillo, Paneg. Mar.

sanctificatione. Hæc est illa mens to-
ties à Doctoribus laudata memorati
Damasceni orat. 1. de Nativit. Virg.
§. Quid autem, ubi ait: Etenim natura
gratiæ cedit, statque sub tremula, non
justinens progredi. :: Naturæ gratia
fætum antevertere minimè ausa est,
sed manst fructus exsors, dum gratia
fructum edidisset. Hac est Aurora (scri-
bit Damianus serm. 40. qui est de
Virginis Assumptione,) quam ille
non vidit, qui vidit omne sublime: &
orat beatus Job, ut ei multa suppressio-
ne claudatur, dicens: Non videat or-
tum surgentis aurora. Itaque pecca-
tum originale in manu diaboli, aut
dæmon cum foeditate primæcula
culpa, vigilanter contrâ Mariam fure-
cens, ejusque lynceis oculis concep-
tionem expectans, non solùm non vi-
dit purissimam in splendoribus gra-
tiæ animationem, sed nec primam
ejus conceptionem carnalem, in qua
fuit Mariæ efformatum corpusculum
suscepturum animam, à labe conta-
gii, & à foeditate fomitis liberum &
sanctum per ejusdem Redemptoris,
Saluatorisque gratuitam voluntatem,
ac singularissimum privilegium.

Lectiones Montani, & Pagnini si
repetas, perspicue dignosces, surgentis
Mariæ auroræ palpebras, aut
splendores in ejus Conceptione dia-
bolum non vidisse. Et cur signatum
dæmon sie extitit cæcus ad Mariæ
palpebras? Cur gravatis oculis splen-
dores Aurora nequitiam sic valuit
videre? Quia palpebra, secundum
D. Hieronymum, & Eucherium à
Piero lib. 3. fol. 246. relatós, pecu-
liaria & incomprehensibilia Dei ju-
dicia designant: cùm enim inter Dei
consilia, specialissimaque judicia
unum ex maximis fuerit, vel primum
post Verbi Incarnationem, sibi simili-
lem in candore, tam materialiter,
quam spiritualiter efformare creatu-
ram, utpote suam futuram dignissimè
Matrem; hinc est, Luciferum non
fuisse ausum videre, aut intueri, præ-
sui impotentia intuitus, Maria au-
roræ surgentis palpebras. Adsit S.
Bernardinus tom. 4. serm. 4. art. 1. qui
non longè à nostro cogitatu sic fatur:
Sanè Deus ipse eternus, scit mira sua
sapientia creavit omnia, scit illam be-
neditam Matrem suam, talem condi-
dit & sanctificavit in tempore, qualem

eam sanctam elegit in sua aeternitate:
Et talem tam nobilitate naturæ, quam
perfectione gratiæ condidit Matrem,
qualem eam decebat habere suam glo-
riosissimam majestatem; quia in ea, &
de ea decebat sumere, quod in aet-
num sibi erat unitum unitate persona,
de quo exiret pretium totius liberatio-
nis, justificationis & beatificationis
humanae. Quomodo enim à carne ma-
culata Mariæ (saltē pronitate ad pec-
candum) & ex tora ejus persona non
libera, non perfectissimè ex toto justi-
ficata, non beata, poterat sumi pre-
mium totius liberationis, justificationis,
& beatitudinis nostra? Assignata enim
Mariæ puritas, tam in carne, quam
in anima est, quā nulla major potest
intelligi sub Deo, debita Mariæ ut
Dei Matri, ex Anselmo ab eodem
S. Bernardino inibi citato: & art. 2.
cap. 2. in fine, adjungit: Utique con-
gruebat, ut illa, que placuit Altissimo
Deo ita, ut fieret illius Sponsa & Ma-
ter Unigeniti Filii sui, sic esset imma-
culata mente, sicut intemerata carne.
Unde æqualitate, non mathematica,
sed æqualitate proportionis congruit,
Mariam suo Filio æqualem fuisse in
instanti suæ Conceptionis, ex exi-
gentia dignitatis Matris tantæ Ma-
jestatis.

Angelicus Doctor 3. part. quest. 27. 221.
art. 2. §. Sed contrâ disputans: Utrum s. thomas.
Beata Virgo fuerit sanctificata ante
animationem? quod est querere, an
corporali Conceptione fuerit Maria
munda ab omni inquinamento Ada-
micæ transgressionis, & immunis à
labe & peccati foente? Ut negativam
suam comprobet conclusionem An-
gelicus Præceptor, citat & adducit
illud Exodi ultimo: Postquam omnia
perfecta sunt, operit nubes tabernacu-
lum testimonii, & gloria Domini im-
plevit illud. Et quia ea quæ fuerunt
in veteri Testamento, sunt figura
novi, ex Paulo 1. ad Corinth. cap. 10.
vers. 11. Sanctus & Angelicus Præ-
ceptor illico hanc elicit consequen-
tiam: Ergo etiam beata Virgo (mysti-
cum Dei Tabernaculum) non fuit
sanctificata, nisi postquam cuncta ejus
perfecta sunt, scilicet corpus & anima.
Et quia ibi, in response ad quar-
tum, supponit Doctor Angelicus:
Mariam fuisse conceptam à Joachim

Y

S. Thomas.

1. Corinth.

10.

Exod. 40.

ver. 31.

& 32.